

Nr 167

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående löneroglering för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor, m. m.; given Stockholms slott den 26 april 1963.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

På grundval av en under förbehåll för Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande träffad överenskommelse med vederbörande personalorganisationer framläggs i propositionen förslag till ändrad lönesättning samt ändrade avlönings- och pensioneringsbestämmelser för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor. Dessa förslag ansluter till vad chefen för ecklesiastikdepartementet förordat i motsvarande hänseenden beträffande lärare och skolledare vid bl. a. kommunala yrkesskolor och avses i huvudsak genomföras den 1 juli 1963.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 april 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÅNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *fråga om lönereglering för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor, m. m.* samt anför härvid följande.

I. Inledning

Genom beslut den 30 juni 1960 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för civildepartementet att tillkalla en beredning för att inom departementet biträda med övervägande av vissa lönespörsmål m. m. beträffande yrkeslärare och därmed likartade lärarkategorier. Yrkeslärarberedningen har den 15 mars 1963 avgivit en promemoria (stencilerad) angående vissa organisatoriska grunder för en tilltänkt lönereglering för lärare vid vissa yrkesskolor, m. m. Promemorian har varit utgångspunkt vid utarbetande inom jordbruksdepartementet av förslag till organisatoriska grunder för lönereglering för ifrågavarande slag av personal vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor. På grundval av dessa förslag har överläggningar ägt rum mellan företrädare för civil- och jordbruksdepartementen samt representanter för Sveriges akademikers centralorganisation och för TCO:s stats-tjänstemannasektion. De förslag till lönesättning m. m., vilka därvid framlagts — under förbehåll för Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — har den 19 april 1963 godkänts av representanter för organisationerna. Den sålunda träffade överenskommelsen anknyter i allt väsentligt till en samma dag träffad förhandlingsuppgörelse angående lönesättning m. m. för skolledare och lärare vid bl. a. kommunala yrkesskolor. Denna uppgörelse redovisas av chefen för ecklesiastikdepartementet i en tidigare denna dag avlåten proposition, nr 170.

Innehållet i förstnämnda överenskommelse framgår av en sammanställning, som torde få fogas såsom *bilaga* till statsrådsprotokollet i detta ärende.

I det följande behandlar jag först berörda förslag beträffande lantbrukets yrkesskolor samt därefter motsvarande förslag angående skogsbrukets yrkesskolor.

II. Lantbrukets yrkesskolor

Organisation och regler efter 1962 års riksdagsbeslut, m. m. Lantbrukets yrkesskolor skall (prop. 1962: 99 och 103; JoU 1962: 15 och 20; rskr. 1962: 252 och 307) fr. o. m. den 1 juli 1963 utgöras av lantbruks-, trädgårds- och lanthushållsskolor samt lantbruks- och trädgårdsavdelningarna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. Undervisningen vid lantbruksskolorna skall bedrivas i form av dels förberedande och grundläggande yrkesutbildning, dels specialiserad yrkesutbildning, dels arbets- och driftsledarutbildning samt utbildning av ladugårdsförmän vid vissa skolor, dels, vid Alnarpsinstitutet, lantmästarutbildning. Trädgårdsundervisningen skall bedrivas på motsvarande stadier, varvid undervisningen på det näst högsta stadiet skall ske vid Alnarpsinstitutet och en ny trädgårdsskola i Norrköping samt det högsta, trädgårdsteknikerkursen, vid nyssnämnda institut. Vid lanthushållsskolorna skall förekomma dels grundläggande yrkeskurser, dels specialiserad yrkesutbildning.

Normalläsåret vid samtliga yrkesskolor skall vara 42 veckor. Antalet undervisningstimmar per vecka för eleverna är i medeltal 40.

Med undantag för Alnarpsinstitutet och trädgårdsskolan i Norrköping, vilka är statliga, är lantbrukets samtliga yrkesskolor statsunderstödda skolor med landsting, hushållningssällskap eller stiftelser som huvudmän. Avlöningsförmånerna för rektorer och lärare vid de med statsbidrag finansierade skolorna regleras genom avlöningsreglementet för statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter m. m. den 27 augusti 1951 (nr 615) samt tilläggsbestämmelser till detta reglemente av samma datum (nr 616). Förmånerna skiljer sig från dem, som återfinns i statens allmänna avlöningsreglemente och tilläggsbestämmelserna därtill, bl. a. genom att regler om förflyttningsskyldighet samt resekostnadsersättning och traktamente utom i samband med fyllnadstjänstgöring saknas. Betydelsefullast är dock att ordinariebegreppet har ett annat innehåll än motsvarande begrepp enligt de statliga reglementena. För rektor och ordinarie ämneslärare vid lantbrukets yrkesskolor tillämpas nämligen f. n. regler om anställning för viss tid eller tills vidare med ömsesidig uppsägningsrätt. Uppsägningstiden är sex månader. För extra ordinarie ämneslärare, vilka också anställs för viss tid eller tills vidare, gäller en uppsägningstid av en månad, medan uppsägningstiden för skolstyrelsens del vid entledigande av dylik lärare är tre månader. Beträffande extra ämneslärare gäller en ömsesidig uppsägningstid av en månad.

Vid de statliga skolorna i Alnarp och Norrköping skall statens allmänna avlöningsreglemente med därtill hörande tilläggsbestämmelser tillämpas.

För att bli rektor eller ämneslärare vid lantbruks- eller trädgårdsskola krävs agronom-, civiljägmästar- eller hortonomexamen. Därutöver krävs för

behörighet till rektors- och ordinarie ämneslärartjänst fyra års tjänstgöring som ämneslärare eller motsvarande. Innehavare av lektorstjänst, som f. n. endast förekommer vid Alnarpsinstitutet, skall ha avlagt agronomie licentiatexamen med minst betyget med beröm godkänd i för tjänsten centralt ämnesområde samt ha genomgått pedagogisk grundkurs. Undervisningsassistent skall ha lantmästar- eller skogsmästarutbildning eller trädgårds-teknisk utbildning. Motsvarande behörighetskrav, som nu gäller beträffande lantbruksskola, är för rektors- och ämneslärartjänst avgångsexamen från statsunderstött lantbruksseminarium samt därjämte två års ämneslärartjänstgöring, dock ej för icke-ordinarie ämneslärartjänst.

Undervisningsskyldigheten för lärare och rektor skall efter fjolårets riksdagsbeslut vara följande.

rektor	12—20 (10—20)*	lektioner	teoretisk	undervisning	per	vecka
lektor	18—24	»	»	»	»	»
ämneslärare	20—24	»	»	»	»	»
vilket motsvarar	30—36	»	praktisk	»	»	»
undervisningsassistent	34—40	»	»	»	»	»

Lektioner med teoretisk undervisning motsvarar 1½ lektion i yrkesarbete eller annat praktiskt arbete. Lektionstiden omfattar f. n. enligt praxis 40 à 45 minuter för teoretisk undervisning och 50 à 60 minuter för praktisk undervisning.

Bestämmelser rörande lantbruksundervisningen återfinns f. n. i stadgan för lantbruksundervisningsanstalter den 27 augusti 1951 (nr 663). Skolorna står under överinseende av lantbruksstyrelsen. Deras omedelbara ledning handhas fr. o. m. den 1 juli 1963 av en inom varje landstingsområde inrättad för samtliga lantbruks- och lantbruksskolor inom området gemensam regional styrelse med representanter för skolornas huvudmän, länskolnämnden, hushållningssällskapet och skogsvårdsstyrelsen. Rektor samt ordinarie och extra ordinarie lärare skall fr. o. m. den 1 juli 1963 utses av den regionala skolstyrelsen sedan lantbruksstyrelsen på förslag uppfört de tre som främst bör komma i fråga.

För lönegradsplacerade rektorer och lärare vid lantbrukets yrkesskolor är statens allmänna pensionsreglemente tillämpligt. Huvudmannen inbetalar pensioneringsavgift till statens pensionsanstalt (SPA).

Med tillämpning av 1962 års riksdagsbeslut hade följande tjänster beräknats komma att finnas vid lantbrukets yrkesskolor under budgetåret 1963/64.

*) Gäller skolor med arbets- och driftsledarkurs och propedeutisk utbildning av agronomie studerande samt föreståndaren för Alnarpsinstitutets lantbruks- och trädgårdsavdelningar.

Lantbruks- och trädgårdsskolorna (utom Alnarpsinstitutet och trädgårdsskolan i Norrköping)

rektorer	Ao 26	54
ämneslärare	Ao 23	54
»	Ao 21	32
»	Ae 21	13
»	rb A 17—19	41
undervisningsassistenter	Ae, Ag 15	36

Avlöningsförstärkning å 1 380 kr. skall efter beslut av Kungl. Maj:t på förslag av lantbruksstyrelsen utgå till 15 rektorer vid i första hand lantbruksskolor med arbets- och driftsledarkurs samt med propedeutisk utbildning av agronomie studerande.

Lantbruks- och trädgårdsavdelningarna vid Alnarpsinstitutet

avdelningsföreståndare	Be 1	2
lektorer	Ao 25	7
ämneslärare	Ao 23	2
»	Ae 23	2
yrkeslärare	Ae 17	10

Trädgårdsskolan i Norrköping

rektor	Ae 26	1
ämneslärare	Ae 23	1
»	Ae 21	1
»	rb A 17—19	1
undervisningsassistent	Ae 15/17	1

Lanthushållsskolorna

rektorer	Ao 23	42
ämneslärare	Ao 16	102
»	Ae 16	21
»	rb A 13—15	60

Departementschefen. I anslutning till vad chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag anfört och hemställt beträffande statlig löneroglering för skolledare och lärare vid kommunala yrkesskolor, m. m. framlägger jag följande förslag till löneroglering för motsvarande personal inom lantbrukets yrkesundervisning.

Statens allmänna avlöningsreglemente jämte tilläggsbestämmelser bör gälla för skolledare och lärare vid lantbrukets yrkesskolor från och med den 1 juli 1964 även i de delar dessa författningar inte för närvarande är tillämpliga på tjänster vid dessa skolor. Därvid bör de särskilda bestämmelserna beträffande skolor och lärarutbildningsanstalter i huvudsak bli tillämpliga.

Det är min avsikt att vid senare tillfälle föreslå Kungl. Maj:t att, med giltighet från och med den 1 juli 1964, utfärda en gemensam stadga för all yrkesundervisning under jordbruksdepartementet. Denna stadga bör så långt möjligt anpassas efter de stadgebestämmelser, som avses gälla för yrkesundervisningen under ecklesiastikdepartementet. Intill nyssnämnda tidpunkt bör en provisorisk stadga gälla för lantbrukets yrkesskolor.

Normalläsåret vid lantbrukets yrkesskolor bör alltså vara 42 veckor. Vidare bör fastslås vad som hitintills enligt praxis varit gällande beträffande lektionstidens längd.

Det i skolstadgan den 6 juni 1962 (nr 439) angivna poängsystemet för beräkning av skolverksamhetens omfattning bör äga tillämpning beträffande lantbrukets yrkesskolor och från och med den 1 juli 1963 ligga till grund för beslut om rektorernas löneställning och undervisningsskyldighet. För att få viss likhet med poängberäkningen vid kommunala yrkesskolor bör vid lantbruks-, trädgårds- och lantbrukshållsskolorna varje påbörjat 17-tal elever vid helårskurs eller motsvarande ge 1,5 poäng. Förekomst av elevhem vid skolorna ger därutöver 1 poäng.

Heltidstjänst såsom rektor bör finnas vid de lantbruks-, trädgårds- och lantbrukshållsskolor, som Kungl. Maj:t och riksdagen bestämt eller kommer att bestämma. Sådan tjänst bör vara förordnandetjänst med förordnandeperiod om sex år. Om särskilda skäl föreligger torde dock rektor böra kunna förordnas för kortare tid. Samma regler avses gälla för tjänster som rektor vid kommunala yrkesskolor och gäller redan för tjänster som rektor vid grundskolan.

Rektorstjänsterna vid lantbrukets yrkesskolor bör fördelas på avlöningsgrupper och för varje grupp bör en poängintervall gälla. Avlöningsgrupperingen bör bestämmas för varje allmän förordnandeperiod på grundval av förhållandena redovisningsåret närmast före periodens början. Inträffar under löpande allmän förordnandeperiod sådana väsentligt ändrade förhållanden, att lantbruksstyrelsen finner skäl föreligga för ändring av fastställd avlöningsgrupp, bör ämbetsverket underställa Kungl. Maj:t frågan härom. — I likhet med vad chefen för ecklesiastikdepartementet förordnat angående rektorerna vid de kommunala yrkesskolorna bör den första förordnandeperioden för rektorerna inom lantbruksundervisningen avse tiden intill den 1 juli 1967 och bestämmas med hänsyn till förhållandena läsåret 1962/63.

Lönegradsplacering och bestämmande av undervisningsskyldighet för heltidsanställd rektor vid lantbrukshållsskola skall enligt överenskommelsen från och med instundande budgetårsskifte ske enligt följande tabell.

Avlöningsgrupp	Poängtal	Lönegrad	Undervisningsskyldighet
I	—10,5	ABp 22	12—20 veckotimmar
II	11—19,5	ABp 23	8—14 »
III	20—	ABp 24	6—10 »

Därjämte skall rektor vid lanthushållsskola erhålla avlöningsförstärkning med 2 100 kr. för år.

För rektor vid lantbruks- och trädgårdsskola, dock ej vid Alnarpsinstitutet, skall, likaledes i anledning av den träffade överenskommelsen, nedanstående tabell från och med nästkommande 1 juli följas vid fastställande av lönegrad och undervisningsskyldighet.

Avlöningsgrupp	Poängtal	Lönegrad	Undervisningsskyldighet
I	—10,5	ABp 26	8—14 veckotimmar
II	11—	ABp 27	6—10 »

Avdelningsföreståndarna vid Alnarpsinstitutets lantbruks- respektive trädgårdsavdelningar skall, ävenledes från och med den 1 juli detta år, vara rektorer i lönegrad Bp 1 och ha en undervisningsskyldighet omfattande 6—10 veckotimmar.

Det bör enligt min mening ankomma på lantbruksstyrelsen att för varje läsår fastställa undervisningsskyldigheten för rektorerna vid ifrågavarande skolor. Lantbruksstyrelsen bör härvid ta hänsyn till de arbetsuppgifter, som åligger vederbörande vid sidan av undervisningen, liksom styrelsen skall i fråga om lärare kunna jämställa andra arbetsuppgifter med undervisning.

Heltidsanställd rektors ordinarie lärartjänst bör föras över stat, på sätt som sker i fråga om andra rektorstjänster enligt 25 kap. 18 § 1 mom. 1962 års skolstadga. Om rektor ej har ordinarie lärartjänst bör han vara förordnad som extra ordinarie lärare liksom grundskolans rektorer i enlighet med 2 mom. nyssnämnda paragraf.

Vid andra lantbruks-, lanthushålls- och trädgårdsskolor än de, där rektorstjänsten skall vara heltidstjänst, bör finnas deltidstjänst såsom rektor. Innehavaren av sådan deltidstjänst bör förordnas av den regionala skolstyrelsen tills vidare eller för viss tid. Har denne lärartjänst med statligt reglerad lön skall enligt uppgörelsen undervisningsskyldigheten nedsättas med högst en tredjedel, beroende på skolans storlek och efter beslut av lantbruksstyrelsen med utgångspunkt från det poängtal, som svarar mot den beräknade kursverksamheten under läsåret. Arvode skall utgå till deltidstjänstens innehavare med olika belopp alltefter skolans storlek uttryckt i poäng. För rektorer, som tillika är lärare och har nedsättning i undervisningsskyldigheten skall grundarvode utgå med 1 000 kr. per år och därutöver tilläggsarvode med 150 kr. för varje 0,5 poäng, dock sammanlagt högst 4 000 kr. per år. Övriga rektorer skall erhålla grundarvode med 1 000 kr. per år samt tilläggsarvode med 450 kr. för varje 0,5 poäng, dock sammanlagt högst 10 000 kr. per år.

Bestämmelserna rörande rektorers allmänna åligganden bör stå i nära överensstämmelse med motsvarande föreskrifter i skolstadgan av den 6 juni

1962. Sålunda bör rektor under skolstyrelsen ha den omedelbara ledningen av skolans verksamhet och den där tjänstgörande personalen samt fördela dennas arbetsuppgifter. Det bör åligga rektor att meddela erforderliga ordningsföreskrifter samt i övrigt fullgöra uppgifter enligt gällande föreskrifter eller skolstyrelsens särskilda beslut. Rektor bör medges vidsträckt initiativrätt för att främja pedagogisk försöksverksamhet. Han bör tillse att fortbildning och handledning av lärare äger rum i erforderlig omfattning.

Såväl heltidsanställd som deltidsanställd rektor vid lantbruksskola bör med Kungl. Maj:ts godkännande kunna uppbara särskild ersättning av skolans huvudman för förvaltningen och skötseln av skolorbruk, därest dessa uppgifter är speciellt betungande. Samma möjlighet bör föreligga för lärare, som fullgör uppgifterna i stället för rektor.

Det bör från och med den 1 juli 1964 finnas möjlighet att, där särskilda skäl föreligger och efter tillstånd av Kungl. Maj:t, inrätta befattningar såsom studierektor vid lantbrukets yrkesskolor. Sådana befattningar torde kunna bli behövliga vid större skolor, där mera omfattande specialutbildning i exempelvis maskinteknik kan komma att ingå i undervisningen. Studierektors arbetsområde bör då vara vissa kurser och linjer, för vilka han skall ha det pedagogiska ansvaret.

Studierektor bör vara lärare vid skolan. Arvode och nedsättning av undervisningsskyldigheten skall enligt löneavtalet fastställas efter samma principer, som avses gälla för studierektor vid kommunal yrkesskola, nämligen i enlighet med följande tabell.

Arvodesgrupp	Poängtal inom studierektors arbetsområde	Arvode	Nedsättning av veckotimmar för lärare med undervisningsskyldighet	
			24 vt	36 vt
I	9—15,5	4 800	4—8	6—12
II	16—21,5	6 000	6—12	9—18
III	22—	7 200	8—14	12—21

Studierektor bör förordnas av lantbruksstyrelsen tills vidare. Det torde i övrigt böra ankomma på lantbruksstyrelsen att utfärda närmare föreskrifter om studierektors åligganden. Jämlikt överenskommelsen skall han åtnjuta semester enligt de i 29 § statens allmänna avlöningsreglemente för tjänstemän i A 21 och högre lönegrader angivna grunderna.

I fråga om vikariatsersättning åt studierektor vid uppehållande av rektorstjänst ävensom beträffande avdrag å arvode åt studierektor skall enligt uppgörelsen gälla de särskilda bestämmelser Kungl. Maj:t kommer att utfärda. Vikarierar annan lärare än studierektor för rektor skall bestämmelserna i 31 § statens allmänna avlöningsreglemente tillämpas.

Med anknytning till vad chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare i dag uttalat beträffande yrkesskolektjänsternas fasthet vill jag anföra som min

åsikt, att man i princip på sikt bör eftersträva att uppnå en sådan ordning, att ungefär 60 procent av det antal heltidstjänster såsom lärare vid lantbrukets yrkesskolor, vilka erfordras för såsom varaktig bedömd undervisning, är ordinarie. Anpassningen till denna princip bör ske successivt allteftersom statsmakterna så beslutar.

Som villkor för ordinarie anställning bör från och med den 1 juli 1963 krävas minst två års full lärartjänstgöring och för extra ordinarie anställning minst ett och ett halvt års lärartjänstgöring å lägst halvtid.

För ordinarie lärare bör en vidsträckt förflyttningsskyldighet föreligga från och med den 1 juli i år. Sådan lärare bör sålunda kunna förflyttas till tjänst med uppgifter i huvudsakligen samma ämne ej blott vid annan skola inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde eller vid grundskolan utan även vid annan statligt reglerad anställning, exempelvis inom hushållningssällskapsorganisationen eller vid lantbruksnämnd. Flyttningersättning bör efter beslut av lantbruksstyrelsen utgå då förflyttningsskyldigheten för ordinarie lärare måste utnyttjas. Ersättning bör även för tiden intill den 1 juli 1964 bestämmas efter samma grunder som för lärare, på vilka statens allmänna avlöningsreglemente är tillämpligt. Sådana villkor bör förbindas med statsbidragen till skolornas huvudmän att reglerna om förflyttningsskyldighet kan tillämpas utan hinder av gällande bestämmelser beträffande tillsättande av lärartjänster.

För samtliga lärare vid lantbrukets yrkesskolor bör i anslutning till vad som enligt 10 kap. 38 § 1962 års skolstadga gäller för lärare i läroämnena vid grundskolan föreskrivas, att området för deras tjänstgöring skall vara vidsträckt såtillvida att de skall vara skyldiga att om rektor efter samråd med vederbörande lärare så finner nödvändigt meddela undervisning i ämnena, som ej ingår i tjänsten men i vilka läraren kan anses äga förutsättning att undervisa.

Bestämmelserna om fyllnadstjänstgöring för lärare vid lantbrukets yrkesskolor bör väsentligen utformas på samma sätt som motsvarande regler för övningslärare enligt 1962 års skolstadga.

Fyllnadstjänstgöring bör sålunda omfatta hel kurs och i första hand skall i tjänsten inräknas tjänstgöring vid den skola, där tjänsten i fråga är inrättad. Ordinarie lärare bör därvid äga företräde framför icke-ordinarie lärare och i tjänsten yngre lärare vid annan skola om inte särskilda skäl till avvikelse föreligger. Berörda rektorer torde gemensamt böra bestämma tjänstgöringstiden i fråga om tjänst med fyllnadstjänstgöring. Lärare skall kunna åläggas fyllnadstjänstgöring även om sådan tjänstgöring inte ingått i tjänsten vid tillsättningen. Som fyllnadstjänstgöring skall alltjämt inräknas tjänstgöring vid lantbruksnämnds-, hushållningssällskaps- och skogsvårdsstyrelseorganisationerna.

Lärare vid lantbrukets yrkesskolor bör enligt min mening även i fortsättningen ha semester och ej ferier.

Vid lantbrukets yrkesskolor bör från och med den 1 juli i år tillämpas följande behörighetsvillkor och tjänstebenämningar. Rektor vid lantbruks- och trädgårdsskola skall ha avlagt agronom-, civiljägmästar- eller hortonomexamen samt ha genomgått minst 15 veckors pedagogisk kurs. Lant-hushållsskolerektor skall ha examen från statsunderstött lant-hushålls-seminarium eller hushålls- eller textillärarexamen vid statligt seminarium för huslig utbildning samt pedagogisk utbildning, vilken till innehåll och omfattning minst motsvarar nyssnämnda kurs. För behörighet till lektorstjänst, som tills vidare endast skall kunna förekomma vid Alnarpsinstituet, skall krävas agronomie licentiatexamen med minst betyget med beröm godkänd i för tjänsten centralt ämnesområde samt genomgång av pedagogisk kurs å minst 15 veckor. De nuvarande ämneslärartjänsterna vid lantbruks- och trädgårdsskolorna samt vid Alnarpsinstitutets lantbruks- och trädgårdsavdelningar bör i fortsättningen benämnas adjunktstjänster. För behörighet till dylik tjänst skall fordras agronom-, civiljägmästar- eller hortonomexamen samt genomgång av minst 15 veckors pedagogisk kurs.

Den kategori lärare vid lant-hushållsskolorna, som nu benämns ämneslärare, bör hädanefter kallas yrkeslärare. Behörighetskraven för tjänster inom kategorien bör vara desamma som de förut nämnda för rektorer vid lant-hushållsskolor. Också de av fjolårets riksdag beslutade tjänsterna för undervisningsassistenter vid lantbrukets yrkesskolor bör fortsättningsvis kallas yrkeslärartjänster. För behörighet till sådan tjänst skall krävas lantmästar-, skogsmästar- eller trädgårdsteknisk examen samt i princip genomgång av minst 15 veckors pedagogisk kurs. — Självfallet avses att samtliga förenämnda befattningshavare skall ha erhållit godkända vitsord vid de pedagogiska kurserna.

Angående lönegradsplacering m. m. för lärartjänster innebär överenskommelsen att följande skall gälla från och med den 1 juli 1963. Lektorstjänsterna bibehålls i nuvarande löneställning, nämligen Ao 25. Adjunktstjänsterna skall vara placerade i lönegraderna Ao 23 eller Ae 21 eller i reglerad befordringsgång A 17—A 19. Icke-ordinarie lärare i A 17 skall efter ett och ett halvt år placeras i A 19. Efter tre år i sistnämnda lönegrad bör de kunna förordnas i Ae 21 under förutsättning att de har behörighet till ordinarie adjunktstjänst. Yrkeslärarna, som skall undervisa i yrkesarbete och yrkesteori inom lantbruk, trädgårdssodling och lant-hushåll, skall som normallönegrad ha Ao, Ae eller Ag 17. De befattningshavare, som inte har föreskriven pedagogisk utbildning, placeras i lönegrad Ae eller Ag 15. Därjämte skall vid lantmästarutbildningen och trädgårdsteknikerutbildningen vid Alnarpsinstitutet finnas sex respektive två yrkeslärare i Ae 19. Dessa yrkeslärare har särskilt kvalificerade uppgifter, då de har att medverka i utbildningen av bland annat blivande lärare.

Undervisningsskyldigheten för adjunkt skall omfatta 24 veckotimmar och för yrkeslärare 36, i båda fallen oavsett om undervisningen avser teori eller praktik. I skyldigheten skall för jourtjänst kunna inräknas två respektive fyra veckotimmar. Lektors undervisningsskyldighet skall omfatta oförändrat 18—24 timmar per vecka. För undervisning, som fullgörs utöver fastställd undervisningsskyldighet per vecka, skall lärare äga uppbära ersättning för tilläggstimme enligt timplärarkungörelsen.

Liksom chefen för ecklesiastikdepartementet redovisat i fråga om omskolningskurser, vilkas arbetsår också omfattar helt kalenderår, har beträffande lärare vid lantbrukets yrkesskolor avtalats att lön skall utgå efter den löneklass, vars nummer med en enhet överstiger numret för den löneklass, i vilken han är placerad.

Extra ordinarie lärare, som är anställd för kortare tid än 42 veckor, bör uppbära månadslön enligt statens löneförordning. Till extra lärare, som är anställd för kortare tid än 42 veckor, skall utgå läsårsdaglön. Sådan läsårsdaglön skall utgå för varje anställningsdag med 12/294 av den enligt löneförordningen för vederbörande löneklass och ortsgrupp gällande månadslönen. Läsårsdaglönen skall anses inbegripa den ersättning för semester, som annars skulle tillkomma sådan lärare.

För timplärare skall timplärarkungörelsen tillämpas.

Vad härefter angår de lönegradsplacerade rektorernas och lärarnas pensionsförhållanden skall statens allmänna tjänstepensionsreglemente obligatoriskt vara tillämpligt ej blott å ordinarie och extra ordinarie tjänster utan även å extra tjänster. Frågan om pensionsrätt för vissa timplärare anmäles i annat sammanhang denna dag av chefen för civildepartementet (prop. 157).

Lärare och rektorer vid yrkesskolor med landsting som huvudman och med statliga avlöningsbestämmelser skall från och med den 1 juli 1963 enligt chefens för civildepartementet förslag, som för närvarande är under riksdagsbehandling, tillförsäkras pension utan någon kostnad för huvudmannen (helstatlig pensionering). För lärare och rektorer vid yrkesskolor med icke-kommunal huvudman skall statsbidrag till pensionsavgifterna kunna utgå.

Ordinarie och extra ordinarie lärare vid lantbrukets yrkesskolor bör vara skyldig att delta i den fortbildning avseende såväl pedagogisk utbildning som fackutbildning, som lantbruksstyrelsen kan komma att anordna.

Det bör åligga lantbruksstyrelsen att föra central förteckning över samtliga rektorer, ordinarie och icke-ordinarie adjunkter samt ordinarie och icke-ordinarie yrkeslärare vid lantbrukets yrkesskolor.

III. Skogsbrukets yrkesskolor

Nuvarande organisation och regler. De skogliga yrkesskolorna utgörs av skogsmästarskolan, statens skogsskolor och skogsvårdsstyrelsernas skogsbruksskolor.

Huvudparten av den grundläggande yrkesutbildningen för skogsarbetare, skogsbrukare samt vissa arbetsledare omhänderhas under skogsstyrelsens ledning av skogsvårdsstyrelserna och bedrivs vid skogsbruksskolorna. Undervisningen vid statens skogsskolor syftar till att utbilda personal med vissa arbets- och driftsledaruppgifter inom skogsbruket såsom skogsvaktare och kronojägare. Före inträdet i skogsskola genomgår sökande dit normalt årskurs 1 i skogsbruksskola samt särskild kompletteringskurs om fyra månader. Vid skogsmästarskolan meddelas undervisning, som ger högre kompetens än utbildningen vid skogsskola. För inträde erfordras som regel examen från skogsskola.

Vid skogsbruksskolorna, vars antal f. n. är 44, bedrivs yrkesutbildningen i form av allmän grundutbildning, årskurs 1, vars totala kurslängd är ca 41 veckor, och såsom påbyggnad därpå specialinriktad utbildning för redan yrkesverksamma, årskurs 2, omfattande 28—32 veckor. Vid statens skogsskolor, vilka f. n. är sju, varav två tillfälliga, är undervisningstiden i det närmaste tolv månader och vid skogsmästarskolan 15 månader. Fjolårets riksdag (prop. 1962:115; JoU 16; rskr. 253) drog upp vissa riktlinjer för den framtida yrkesutbildningen på skogsbrukets område med en mera rationellt utformad utbildningsgång. De närmare reglerna för denna och vissa frågor rörande lokaliseringen av skogsbrukets yrkesskolor jämte vissa därmed sammanhängande budgettekniska problem är under utredning av skogsbrukets yrkesutbildningskommitté.

Undervisningen vid skogsbruksskolorna bedrivs enligt av skogsstyrelsen fastställda kursplaner samt anvisningar rörande undervisningspersonalens arbetsuppgifter. För skogsskolorna regleras omfattningen av undervisningen och reglerna för antagning av elever genom stadgan den 29 juni 1951 (nr 521) för statens skogsskolor. Motsvarande bestämmelser för skogsmästarskolan finns i dess stadga den 8 december 1944 (nr 812). Genom förra årets riksdagsbeslut skall huvudmannaskapet för skogsskolorna överflyttas till skogsstyrelsen den 1 oktober 1963 samt skogsmästarskolan ställas under skogsstyrelsens överinseende fr. o. m. den 1 juli 1963.

Den vid skogsbruksskolorna anställda skolledar- och lärarpersonalen kan uppdelas i sådana, som har tjänster upptagna på skogsvårdsstyrelsernas personalförteckning och med avlöning från skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag, samt sådana, som har extra tjänster, vilka avlönas från dessa styrelser omkostnadsanslag. Då behovet av undervisningspersonal kan växla, har skogsvårdsstyrelserna möjlighet att med anlitan- de av

sistnämnda anslag inrätta tjänster vid skogsbruksskolorna i avvaktan på att mera stabiliserade undervisningsformer skall utvisa behovet av antalet fasta tjänster.

Statens allmänna avlöningsreglemente äger tillämpning beträffande föreståndarna och lärarna vid skogsbruksskolorna i den mån dessa innehar tjänster upptagna å skogsvårdsstyrelsernas personalförteckning. För dessa tjänster gäller dock i vissa avseenden i avlöningsreglementet angivna särskilda bestämmelser. Sålunda skall ordinarie tjänst tillsättas medelst förordnande tills vidare och entledigande skall föregås av skriftlig uppsägning, varvid sex månaders uppsägningstid skall iakttas på ömse sidor. Vidare får befattningshavare, som under tre på varandra följande år oförvitligt tjänstgjort i samma eller motsvarande tjänst, inte skiljas från sin tjänst, om ej anledning härtill föreligger på grund av omorganisation eller liknande förhållanden eller entledigande befinns böra ske av disciplinära skäl. Vidare gäller vissa särskilda bestämmelser om förening av tjänster. Beträffande föreståndares och lärares skyldighet att uppehålla annan tjänst gäller att de är pliktiga att uppehålla högre tjänst under högst tre månader varje kalenderår dels vid den skogsvårdsstyrelse där deras tjänster är placerade och dels efter skogsstyrelsens förordnande vid annan skogsvårdsstyrelse eller vid skogsstyrelsen. Ordinarie lärare och föreståndare är vidare skyldiga att låta förflytta sig till annan stationeringsort eller till annan skogsvårdsstyrelsetjänst eller till tjänst med motsvarande arbetsuppgifter vid skogsstyrelsen.

I fråga om skogsmästarskolans och skogsskolornas skolledar- och lärarpersonal äger de allmänna bestämmelserna i statens allmänna avlöningsreglemente till alla delar tillämpning.

I fråga om kompetensfordringarna för den skogliga lärarpersonalen gäller enligt stadgan för skogsmästarskolan, att en av lärarna vid denna skola skall ha avlagt civiljägmästarexamen och en skall ha teknisk utbildning, om möjligt förenad med skoglig utbildning. Yrkesläraren vid skolan skall vara skogsmästare. Jämlikt instruktionen för domänverket skall föreståndare och biträdande lärare vid skogsskola ha avlagt civiljägmästarexamen och yrkeslärare ha genomgått skogsmästarskolan eller skogsskola samt ha minst två års skogspraktik. Reglementet den 3 juni 1960 (nr 322) för skogsvårdsstyrelserna föreskriver, att föreståndare för skogsbruksskola och lärare, som innehar tjänst såsom förste länsskogvaktare, skall ha avlagt examen vid skogsmästarskolan eller skogsskola eller ha visat sig äga motsvarande kompetens. Enligt särskilda bestämmelser av skogsstyrelsen måste lärare därjämte ha genomgått en av styrelsen anordnad yrkeslärarkurs för att få behörighet att uppehålla lärarbefattning vid statsunderstödd skoglig yrkesutbildning. Skogsstyrelsens lärarutbildning omfattar skolmässig undervisning uppdelad på två skolskeden om tolv resp. sex veckor samt mellanliggande praktisk assistentlärartjänstgöring om tre à fyra månader.

Skogsstyrelsen har i sina anvisningar för statsunderstödd skogsyrkesutbildning föreskrivit, att undervisningsskyldigheten för föreståndare för skogsbruksskola och för förste länsskogvaktare, som är lärare vid dylik skola, tills vidare skall vara 16 resp. 32 timmar per vecka i medeltal under varje termin, men att skäligen reduktion av undervisningstiden får göras för lärare, som förestår mindre skola. Jämlikt praxis är undervisningsskyldigheten för föreståndare och lärare vid skogsskolorna 40 veckotimmar och för skogsmästarskolans rektor och lärare 10 resp. 20 veckotimmar. Lektionstiden är 45 minuter vid teoriundervisning och i genomsnitt 50 à 60 minuter vid praktik.

Undervisningstiden per år vid de skogliga yrkesskolorna är normalt 52 veckor inberäknat tiden för lärarnas semester. Skolornas föreståndare (rektor) och lärare har semester och tjänstgör under den tid undervisning ej pågår med undantag för semester med andra skogliga uppgifter inom samma organisation som de i övrigt tillhör.

Vid de skogliga yrkesskolorna beräknas under budgetåret 1963/64 finnas följande tjänster.

Statens skogsmästarskola

rektor	Ae 27	1
lärare	Ae 25	1
»	Ae 23	1
»	Ae 17	1

Statens skogsskolor¹⁾

föreståndare	Ao 27	5
»	Ag 27	2
»	Ao 23	1
»	Ag 23	1
bitr. jägmästare	Ao 21	4
»	Ag 21	3
assistenter	Ao 17	5
»	Ae 17	2
»	Ag 17	2
»	Ag 15	2

Skogsbruksskolorna

föreståndare	Ae 17	21
»	Ag 17	2
förste länsskogvaktare	Ao 15	12
»	Ae 15	43
»	Ag 15	42

¹⁾ Inkl. personalen vid statens kompletteringskurser för inträde vid skogsskola.

För lönegradsplacerade ordinarie och extra ordinarie föreståndare och lärare vid skogsbruksskolorna samt föreståndare (rektorer) och lärare vid skogsskolorna och skogsmästarskolan är statens allmänna tjänstepensionsreglemente tillämpligt, medan de föreståndare och lärare vid skogsbruksskolorna, som innehar extra tjänster, inte har någon pensionsrätt utom ATP.

Departementschefen. För skolledare och lärare vid de skogliga yrkeskolorna bör en löne reglering ske motsvarande den jag i det föregående förordat för rektorer och lärare vid lantbrukets yrkesskolor. Fråga om löne reglering beträffande skogsbruksskolornas instruktörspersonal behandlas inte i detta sammanhang.

Vad först angår frågan om de allmänna avlöningsbestämmelser, som bör tillämpas beträffande här berörd personal, föreslår jag att statens allmänna avlöningsreglemente jämte tilläggsbestämmelser skall gälla för samtlig lärarpersonal vid de skogliga yrkesskolorna från och med den 1 juli 1964. Detta innebär att även anställningsförhållandena för de skolledare och lärare vid skogsbruksskolorna, vilkas tjänster inte är upptagna på personalförteckningen, kommer att regleras av bestämmelserna i avlöningsreglementet samt att den ordinarie skolledar- och lärarpersonalen får samma fasta anställning som annan ordinarie personal inom det statsunderstödda undervisningsväsendet.

Som jag tidigare uttalat har jag för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att utfärda en för all yrkesundervisning under jordbruksdepartementets verksamhetsområde gemensam stadga med giltighet från och med den 1 juli 1964. Intill dess bör nuvarande bestämmelser för de skogliga yrkesskolorna gälla med de ändringar, som följer av förslag i det följande, vilka skall träda i kraft den 1 juli 1963, eller som erfordras på grund av förändringarna av huvudmannskapet för skogsskolorna och överinseendet beträffande skogsmästarskolan.

Ett poängsystem i enlighet med 1962 års skolstadga bör från och med nästkommande budgetårsskifte tillämpas också vid skogsbruksskolorna och ligga till grund för beslut om skolledarnas löneställning och undervisningsskyldighet. Det intervallsystem i fråga om poäng, som tidigare denna dag förordats av chefen för ecklesiastikdepartementet beträffande de fristående centrala verkstadsskolorna, bör härvid användas. I det följande föreslår jag vissa ändringar i anställningsförhållandena för föreståndarna för skogsbruksskolorna. Motsvarande ändringar i fråga om skogsmästarskolans rektor samt föreståndarna vid skogsskolorna, inberäknat kompletteringskurserna för inträde vid skogsskola, bör anstå i avvaktan på de förslag angående dessa skolor, som skogsbrukets yrkesutbildningskommitté kan komma att framlägga. Jag förordar dock, att tjänstebemäningen på skogsskolornas föreståndare ändras till rektor i samband med

att huvudmannaskapet för skolorna överflyttas till skogsstyrelsen den 1 oktober i år.

Heltidstjänst såsom rektor bör finnas vid de skogliga yrkesskolor Kungl. Maj:t och riksdagen bestämt eller kommer att bestämma. Vid skogsbruks-skolorna bör således antalet dylika tjänster från och med den 1 juli 1963 vara 21. Utgångspunkt för inrättande av ny heltidstjänst bör vara skolans storlek. Deltidstjänst som rektor bör kunna finnas vid de mindre skolorna.

Vad jag vid behandlingen av spørsmålet om heltidstjänster som rektor vid lantbruks-, trädgårds- och lantbruksskola föreslagit beträffande tjänsternas karaktär av förordnandetjänster, om förordnandeperioder och om principerna för bestämmande av avlöningsgruppering bör gälla jämväl i fråga om skolledarna för skogsbruksskolorna. Dock skall självfallet vad där sagts om lantbruksstyrelsen i förevarande sammanhang avse skogsstyrelsen.

Enligt förhandlingsöverenskommelsen skall heltidsanställd föreståndare för skogsbruksskola fortsättningsvis benämnas rektor och lönegradsplace-ras samt av skogsstyrelsen föreläggas undervisningsskyldighet på grundval av följande tabell.

Avlöningsgrupp	Poängtal	Lönegrad	Undervisningsskyldighet
I	—10,5	ABp 22	12—20 veckotimmar
II	11—19,5	» 23	8—14 »
III	20—	» 24	6—10 »

Vid åtskilliga mindre skogsbruksskolor, där föreståndartjänst inte är inrättad, fungerar för närvarande lärare som är placerad på tjänst som förste länsskolvaktare såsom föreståndare. I fortsättningen bör deltidstjänst som rektor finnas vid samtliga skogliga yrkesskolor, vilka inte har godkänd heltidstjänst som rektor. Innehavaren bör förordnas av skogsstyrelsen tills vidare eller för viss tid. Det har överenskommit att i de fall rektor innehar lärartjänst med statligt reglerad lön skall den undervisningsskyldighet, som är förknippad med denna, kunna nedsättas med högst en tredjedel beroende på skolans storlek. Sådan nedsättning bör bestämmas årligen av skogsstyrelsen med utgångspunkt i det poängtal som svarar mot den beräknade kursverksamheten under läsåret. Innehavare av deltidstjänst som rektor skall jämlikt avtalet åtnjuta visst arvode enligt samma grunder som för motsvarande befattningshavare vid lantbrukets yrkesskolor.

Bestämmelser om rektors allmänna åligganden bör vara desamma för skogsbrukets och lantbrukets yrkesskolor.

Då särskilda skäl föreligger bör befattning som studierektor från och med den 1 juli 1964 kunna efter medgivande av Kungl. Maj:t inrättas även vid skoglig yrkesskola. Sådan tjänst bör exempelvis kunna förekomma i det fall speciell maskinteknisk yrkesutbildning av mera omfat-

tande och bestående slag är förlagd till skoglig undervisningsanstalt. Studierektor bör förordnas av skogsstyrelsen tills vidare. Vad jag i det föregående föreslagit angående studierektor vid lantbrukets yrkesskolor avses gälla också för sådan tjänsteman vid yrkesskola inom skogsbruket.

I princip bör enligt min uppfattning eftersträvas att vid de skogliga yrkesskolorna uppnå ungefärligen samma relativa antal ordinarie tjänster som vid övriga yrkesskolor, d. v. s. cirka 60 procent av hela antalet heltidstjänster, som erfordras för såsom varaktig bedömd undervisning. Under det förestående omorganisationsskedet inom den skogliga yrkesundervisningen bör emellertid ordinariesättning av lärartjänster ske med viss försiktighet. Ordinariesättning får ej äga rum utan statsmakternas beslut.

De förste länsskogvaktartjänster, som nu är avsedda för personal med läraruppgifter, bör den 1 juli i år ombildas till yrkeslärartjänster. För behörighet till sådan tjänst vid en skogsbrukets yrkesskola bör hädanefter krävas examen från skogsmästarskolan eller skogsskola samt därjämte att med godkända vitsord ha genomgått skogsstyrelsens yrkeslärarkurs eller pedagogisk kurs omfattande minst 15 veckor. De nuvarande tjänsterna som biträdande jägmästare vid skogsskolorna bör i fortsättningen benämnas adjunktstjänster. Likaså bör en lärartjänst i A 23 vid skogsmästarskolan ändras till adjunktstjänst. Adjunkt bör ha civiljägmästarexamen eller annan för det ämne, vari han skall undervisa, lämpad akademisk examen. Även adjunkt bör ha genomgått pedagogisk kurs av sådan omfattning som nyss sagts. Rektor vid skogsbruksskola bör ha skogsmästarexamen eller civiljägmästarexamen samt pedagogisk utbildning av förut nämnt slag. Utöver detta bör såsom villkor för ordinarie rektors-, adjunkts- eller yrkesläraranställning krävas minst två års full lärartjänstgöring och för extra ordinarie anställning minst ett och ett halvt års lärartjänstgöring å lägst halvtid.

Beträffande förflyttningsskyldighet för ordinarie lärare, flyttningsersättning, skyldighet för lärare att även undervisa i ämnen som ej ingår i tjänsten, fyllnadstjänstgöring samt semester för rektor, studierektor, adjunkt och yrkeslärare bör enahanda regler gälla som vid lantbrukets yrkesskolor.

Från och med den 1 juli 1963 skall enligt vad som överenskommits med personalorganisationerna adjunkterna vid de skogliga yrkesskolorna liksom adjunkterna vid övriga yrkesskolor vara placerade i lönegraderna Ao 23 eller Ae 21 eller i reglerad befodringsgång A 17—19. Efter ett och ett halvt år i A 17 skall icke-ordinarie lärare placeras i A 19. Efter tre år i denna lönegrad må läraren förordnas i Ae 21, därest han är behörig till ordinarie adjunktstjänst. Vid skogsmästarskolan finns för närvarande en lärare som är rektors ställföreträdare. Denne befattningshavare skall allt-

jämt vara placerad i lönegrad Ae 25 och benämnas jägmästare. Yrkeslärarna, vilka undervisar i yrkesarbete och yrkesteorin inom skogliga ämnen, skall ha normallönegraden Ao, Ae eller Ag 17. Om yrkeslärare inte har föreskriven pedagogisk utbildning skall han placeras i Ae eller Ag 15.

Yrkeslärare vid skogsmästarskolan och skogsskolorna undervisar på en högre nivå än motsvarande lärare vid skogsbruksskolorna. Jämlikt den träffade förhandlingsuppgörelsen skall lärartjänsten i Ae 17 vid skogsmästarskolan samt fem assistenttjänster i Ao 17 och två i Ae 17 vid skogsskolorna ombildas till yrkeslärartjänster i Ae 19.

Adjunkt och yrkeslärare vid de skogliga undervisningsanstalterna skall i överensstämmelse med uppgörelsen liksom motsvarande personal vid lantbrukets yrkesskolor åtnjuta lön efter den löneklass, vars nummer med en enhet överstiger numret för den löneklass, i vilken han är placerad.

Vad i ett föregående avsnitt förordats beträffande ersättningar till extra ordinarie och extra lärare, som är anställda kortare tid än 42 veckor, bör gälla också för skogsbrukets motsvarande lärarpersonal.

Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän bör vara skyldiga att delta i den fortbildning i fackämnen eller pedagogiska ämnen, som skogsstyrelsen kan komma att anordna.

Beträffande undervisningsskyldigheten för adjunkt och yrkeslärare, jourtjänstens inräknande i denna skyldighet samt ersättning för tilläggstimme enligt timlärarkungörelsen skall gälla samma regler som vid lantbrukets yrkesskolor.

Normalläsåret vid de skogliga yrkesskolorna bör omfatta 42 veckor. Lektionstiden bör vara 40 à 45 minuter vid teoretisk undervisning och 50 à 60 vid praktisk.

Från och med instundande budgetårsskifte bör statens allmänna tjänstepensionsreglemente vara tillämpligt inte bara på skogsmästarskolans och skogsskolornas undervisningspersonal, förutom timlärarna, samt på ordinarie och extra ordinarie befattningshavare vid skogsbruksskolorna utan även på all extra lärarpersonal vid sistnämnda skolor.

Av det föregående framgår att åtskilliga lärartjänster inte finns upptagna på av Kungl. Maj:ts fastställd personalförteckning. Med hänsyn härtill bör det åligga skogsstyrelsen att föra central förteckning över samtliga personalförtecknade och icke personalförtecknade tjänster som rektor, ordinarie och icke-ordinarie adjunkt samt ordinarie och icke-ordinarie yrkeslärare vid de skogliga yrkesskolorna. De personalförtecknade lärartjänsterna vid skogsbruksskolorna bör från och med den 1 juli 1963 upptas som en särskild grupp i den personalförteckning, som kommer att fastställas av Kungl. Maj:ts för budgetåret 1963/64.

IV. Hemställan m. m.

Efter samråd med chefen för civildepartementet förordar jag, att den träffade överenskommelsen om lönesättning m. m. för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor till alla delar godkänns. Vid förhandlingar har enighet uppnåtts jämväl om vissa ändringar beträffande pensioneringsperioderna. Det ankommer på Kungl. Maj:t att sätta denna del av uppgörelsen i kraft.

I de fall tidpunkt för ikraftträdande av olika delförslag ej angivits i det föregående har avsetts att de skall gälla från och med den 1 juli 1963.

Ett genomförande av de förslag jag framlagt — vilket i fråga om löneregleringarna, som samtliga innefattas i överenskommelsen med personalorganisationerna, medför merkostnader för staten om cirka 1 850 000 kr. — föranleder ändringar i avlönings-, pensions- och statsbidragsförfattningar, vilka tillkommit med stöd av tidigare riksdagsbeslut. Det torde likaledes bli erforderligt att i samband med förslagets genomförande vidta vissa övergångsanordningar, bland annat beträffande behörighetskraven för rektors- och lärartjänster. Det har vid förhandlingarna förutsatts att ordinarie tjänsteman, som önskar kvarstå på de grunder för lönegradsplacering och undervisningsskyldighet m. m., som nu gäller eller som enligt de förut nämnda propositionerna 1962: 99 och 1962: 103 skulle ha trätt i kraft den 1 juli 1963, skall före den 1 september 1963 göra anmälan härom till lantbruksstyrelsen respektive skogsstyrelsen.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, där så av särskild anledning finns påkallat, meddela undantag från de organisatoriska regler som förordats i det föregående.

De av förslagen föranledda ökade kostnaderna medför behov av att kunna överskrida vissa maximerade anslag och anslagsposter under nionde huvudtiteln. Vidare fordras ändringar i gällande personalförteckningar.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna de i det föregående framlagda förslagen rörande organisatoriska grunder i fråga om lönereglering för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor
- 2) godkänna den redovisade överenskommelsen den 19 april 1963 angående lönesättning m. m. för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor
- 3) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta av förslagen betingade ändringar i författningar, som utfärdats med stöd av riksdagens beslut

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela för förslagens genomförande erforderliga övergångsbestämmelser

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1963/64 i enlighet med vad som i det föregående anförts medge överskridande av maximerade anslag och anslagsposter under nionde huvudtiteln samt

6) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta av förslagen betingade ändringar i vederbörliga personalförteckningar.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Raimond Kolk

Bilaga

Överenskommelse den 19 april 1963 angående lönesättning m. m. för skolledare och lärare vid lantbrukets och skogsbrukets yrkesskolor

På grundval av de organisatoriska förutsättningar, som angivits för en löne-reglering för skolledare och lärare vid *lantbrukets* och *skogsbrukets yrkesskolor*, skall i fråga om lönegradsplacering, arvode och undervisningsskyldighet m. m. gälla följande.

Skolledare och biträdande skolledare

Det i skolstadgan 1 kap. 4 § angivna poängsystemet skall ligga till grund för bestämmande av avlöningsgrupp och undervisningsskyldighet för heltidsanställd rektor samt arvode och undervisningsskyldighet för deltidsanställd rektor och studierektor. Därvid skall vid beräkning av poängtal beträffande lantbrukets-, lantbruks- och trädgårdsskola 1 1/2 poäng ges för varje påbörjat 17-tal elever vid helårskurs (motsvarande).

1. Lönegradsplacering och undervisningsskyldighet för heltidsanställd rektor**a) Skogsbruksskola och lantbruksskola**

Avlöningsgrupp	Poängtal	Lönegrad	Undervisningsskyldighet
I	—10,5	ABp 22	12—20
II	11—19,5	ABp 23	8—14
III	20—	ABp 24	6—10

Till rektor vid lantbruksskola skall härutöver utgå avlöningsförstärkning med 2 100 kronor för år.

b) Lantbruksskola och trädgårdsskola (dock ej Alnarpsinstitutet)

I	—10,5	ABp 26	8—14
II	11—	ABp 27	6—10

c) För *Alnarpsinstitutets* del skall nuvarande tjänster i Be 1 som avdelningsföreståndare vid lantbruks- respektive trädgårdsavdelningarna ändras till rektorstjänster i Bp 1. För dessa rektorer skall undervisningsskyldigheten utgöra 6—10 veckotimmar.

Det ankommer på lantbruksstyrelsen respektive skogsstyrelsen att för varje läsår fastställa undervisningsskyldigheten för rektor vid ifrågavarande yrkesskolor.

2. Arvode och undervisningsskyldighet m. m. för deltidsanställd rektor och för studierektor

Arvode och nedsättning av undervisningsskyldigheten skall fastställas enligt samma grunder som skall gälla för motsvarande befattningar vid kommunal yrkeskola. Här avsedd studierektor skall åtnjuta semester enligt de för tjänstemän i A 21 och högre lönegrader gällande grunderna (Saar 29 §).

Lärare

3. Lönegradsplacering och undervisningsskyldighet m. m. för lärare

Tjänst	Ämne	Lönegrad	Undervisningsskyldighet (veckotimmar)	Anm.
Adjunkt	Lantbruks- och trädgårdsämnena, skogliga ämnen och teoretiska ämnen	Ao 23 Ae 21 rb A 17—A 19	24	Icke-ordinarie lärare i A 17 placeras efter 1½ år i A 19. Efter 3 år i A 19 må förordnande i Ae 21 erhållas under förutsättning att läraren är behörig till ordinarie adjunktstjänst
Yrkeslärare	Yrkesarbete och yrketeori inom lantbruk, trädgårdsodling, skogsbruk och lantushåll	Ae 19 Ao, Ae, Ag 17 Ae, Ag 15	36	Tjänster i Ae 19 skall ifrågakomma för yrkeslärare vid lantmästarutbildningen (6) och trädgårdsteknikerutbildningen (2) vid Alnarpsinstitutet samt för yrkeslärare vid skogsmästarskolan (1) och skogsskolorna (7). Lärare utan föreskriven pedagogisk utbildning skall placeras i Ae, Ag 15

Här avsedd adjunkt eller yrkeslärare skall åtnjuta lön efter den löneklass, vars nummer med en enhet överstiger numret för den löneklass, i vilken lärare är placerad.

I undervisningsskyldigheten för adjunkt och yrkeslärare må för jourtjänst inräknas högst 2 respektive 4 veckotimmar.

Till extra lärare, som är anställda för kortare tid än 42 veckor (294 dagar), skall utgå läsårsdaglön.

Löne- och pensionsbestämmelser

4. Saar och TB Saar med de för skolor och lärarutbildningsanstalter tillämpliga särskilda bestämmelserna skall gälla för berörda skolledare och lärare fr. o. m. den 1 juli 1964 även i de delar sagda författningar ej f. n. gäller för berörda tjänster, dock med de ändringar och tillägg som erfordras på grund av särskilda förhållanden vid avsedda skolor och kurser.

5. Arvode till deltidsanställd rektor och studierektor skall ej vara pensionsgrundande. Lön efter viss högre löneklass skall ej heller vara pensionsgrundande.

6. För rektor och lärare skall gälla pensioneringsperiod III.

Anm. 1. För lärare vid skogsbrukets yrkesskolor, som är födda före den 1 juli 1905, skall tillämpas period II. 2. För lärare vid lantushållsskolor skall meddelas övergångsbestämmelser av innebörd som f. n. gäller för viss personal vid statens mentalsjukhus.